

A nighttime photograph of a Gothic cathedral, likely the St. Nicholas Church in Lviv, Ukraine. The building is illuminated with warm lights, highlighting its intricate Gothic architecture, including pointed arches and tall spires. Red garlands are strung across the scene, adding a festive touch. The foreground is filled with the bare branches of trees, and a fence runs along the bottom. The sky is dark, and the overall atmosphere is serene and historic.

Eastern European Science Forum
Eurasian Scientific Discussions:
Collaboration and Development

**Proceedings of I International
Scientific and Practical
Conference**

June 17-19 2024

Lviv

Eurasian Scientific Discussions: Collaboration and Development

Proceedings of I International Scientific and Practical Conference

Lviv, Ukraine

17-19 June 2024

Lviv, Ukraine

2024

UDC 001.1

The 1st International scientific and practical conference “Eurasian Scientific Discussions: Collaboration and Development” (17-19 June, 2024) EESF, Lviv, Ukraine. 2024. 37 p.

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: Lviv.conf@ukr.net

homepage <https://eesf.report>

©2024 Eastern European Science Forum®

©2024 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Дибенко О. І.* 6
ДЕКОРАТИВНІ ЗЛАКОВІ РОСЛИНИ В СТРУКТУРІ ОЗЕЛЕНЕННЯ
УРБОЕКОСИСТЕМ
2. *Дибенко О. І.* 9
ДЕКОРАТИВНІ ЗЛАКОВІ РОСЛИНИ ДЛЯ ФІТОДИЗАЙНУ

MEDICAL SCIENCES

3. *Рогоза Ю.С.* 12
ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДИК ДІАГНОСТИКИ КАРІЄСУ
4. *Радченко О.І.* 14
ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ І ТОКСИЧНОСТІ
СУЧАСНИХ СХЕМ ХІМІОТЕРАПІЇ ХРОНІЧНОЇ ЛІМФОЦИТАРНОЇ
ЛЕЙКЕМІЇ
5. *Петров І.М.* 16
ДІАБЕТИЧНА НЕФРОПАТІЯ ЯК МУЛЬТИФАКТОРНИЙ РОЗЛАД
ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТИ І ТИПУ
6. *Дерезій О.П.* 19
СТАН КРОВОТОКУ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ 2 ТИПУ

PEDAGOGICAL SCIENCES

7. *Жолудь О.І.* 22
СУБ'ЄКТНІСТЬ ЯК ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
8. *Жолудь О.І.* 24
ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК ТРЕНД СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

ECONOMIC SCIENCES

9. *Andal M* 26
PROSPECTS OF ECONOMIC DEVELOPMENT IN CENTRAL AMERICA

LEGAL SCIENCES

10.	<i>Martynova K.P.</i>	28
	EMPLOYER'S INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS TO OBJECTS OF
INTELLECTUAL PROPERTY CREATED BY EMPLOYEES	
11.	<i>Порхун Н.С.</i>	33
	ДЕЯКІ ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В
УКРАЇНІ	

AGRICULTURAL SCIENCES

ДЕКОРАТИВНІ ЗЛАКОВІ РОСЛИНИ В СТРУКТУРІ ОЗЕЛЕНЕННЯ УРБООКОСИСТЕМ

Дибенко Олександра Іванівна,
к. с-г н., ТОВ «Ландшафт Дизайн»

Декоративні злакові рослини відіграють все більшу роль в озелененні урбоекосистем. Вони не лише красиві та елегантні, але й мають ряд екологічних переваг, які роблять їх цінними для міського середовища.

Переваги використання декоративних злакових рослин в озелененні:

1. Естетична цінність: Злакові рослини додають різноманітності та текстури озелененню, завдяки своїм різноманітним формам, розмірам, кольорам та текстурам листя. Вони можуть бути використані для створення мальовничих композицій, акцентів та фонів.

2. Стійкість до несприятливих умов: Злакові рослини, як правило, стійкі до посухи, спеки, забруднення та інших несприятливих умов міського середовища. Це робить їх ідеальними для озеленення ділянок з важкими ґрунтами або обмеженим поливом.

3. Ерозійний контроль: Злакові рослини з глибокою кореневою системою допомагають запобігти ерозії ґрунту, що особливо важливо на схилах та інших ділянках, схильних до ерозії.

4. Покращення біорізноманіття: Злакові рослини забезпечують їжу та середовище проживання для багатьох видів птахів, комах та інших тварин, що сприяє біорізноманіттю в міських екосистемах.

5. Очищення повітря: Злакові рослини поглинають вуглекислий газ і виділяють кисень, що покращує якість повітря в міських районах.

Види декоративних злакових рослин, які використовуються в озелененні:

Високі злаки: пампасська трава, ковила волосиста, овсяниця стиснута

Середні злаки: пеннісетум сизий, молінія лісова, елімус гігантський

Низькі злаки: щучник дернистий, овсяниця сиза, бриза медова

Використання декоративних злакових рослин в різних типах озеленення:

1. Сади та парки: Злакові рослини можна використовувати для створення бордюрів, клумб, масивів, а також для додання текстури та контрасту квітковим композиціям.

2. Міські вулиці та проспекти: Злакові рослини можна використовувати для озеленення розділових смуг, тротуарів та інших ділянок вздовж вулиць.

3. Дахи та тераси: Деякі злакові рослини, такі як седум і ковила, добре підходять для озеленення дахів та терас.

4. Водні сади: Злакові рослини, які люблять вологу, такі як очерет і щучник, можна використовувати для озеленення берегів водойм.

При виборі декоративних злакових рослин для озеленення важливо враховувати:

Умови зростання: Сонцелюбні чи тіньюлюбні, вологолюбні чи посухостійкі.

Розмір: Висота та ширина рослини на стадії зрілості.

Форма та текстура листя: Колір, форма та текстура листя можуть значно відрізнятися у різних видів злакових рослин.

Декоративна цінність: Сезонні зміни кольору листя, цвітіння та плодоношення.

Приклади використання декоративних злакових рослин в озелененні:

1. Створення мальовничих композицій: Злакові рослини з різними формами, розмірами, кольорами та текстурами листя можна використовувати для створення мальовничих композицій в садах та парках. Наприклад, можна створити композицію з високих злаків, таких як пампасська трава та ковила

волосиста, на задньому плані, середніх злаків, таких як пеннісетум сизий та молінія лісова, на середньому плані, та низьких злаків, таких як щучник дернистий та овсяниця сиза, на передньому плані.

2. Додання текстури та контрасту квітковим композиціям: Злакові рослини з тонким листям, таким як овсяниця сиза та бриза медова, добре поєднуються з яскравими квітами, додаючи текстури та контрасту композиції.

3. Озеленення розділових смуг та тротуарів: Деякі злакові рослини, такі як овсяниця стиснута та елімус гігантський, добре підходять для озеленення розділових смуг та тротуарів, оскільки вони стійкі до посухи та забруднення.

4. Озеленення дахів та терас: Деякі злакові рослини, такі як седум і ковила, добре підходять для озеленення дахів та терас, оскільки вони невибагливі до умов зростання та стійкі до посухи.

5. Озеленення берегів водойм: Злакові рослини, які люблять вологу, такі як очерет і щучник, можна використовувати для озеленення берегів водойм. Вони не лише красиві, але й допомагають запобігти ерозії ґрунту та очищають воду.

Декоративні злакові рослини - це універсальний та цінний інструмент для озеленення урбоєкосистем. Вони не лише красиві та елегантні, але й мають ряд екологічних переваг, які роблять їх цінними для міського середовища.

ДЕКОРАТИВНІ ЗЛАКОВІ РОСЛИНИ ДЛЯ ФІТОДИЗАЙНУ

Дибенко Олександра Іванівна,
к. с-г н., ТОВ «Ландшафт Дизайн»

Декоративні злакові рослини стають все більш популярними у фітодизайні завдяки своїй різноманітності, стійкості та елегантному зовнішньому вигляду. Вони можуть бути використані для створення різноманітних композицій, від простих акцентів до складних багат шарових дизайнів.

Переваги використання декоративних злакових рослин у фітодизайні:

Різноманітність: Злакові рослини представлені в різноманітних формах, розмірах, кольорах та текстурах, що робить їх універсальними для будь-якого дизайну.

Стійкість: Злакові рослини, як правило, стійкі до несприятливих умов, таких як посуха, спека та затінення. Це робить їх ідеальними для використання в приміщеннях з обмеженим освітленням або поливом.

Елегантність: Злакові рослини додають елегантності та вишуканості будь-якому дизайну. Їхні тонкі листя та повітряні суцвіття можуть створити відчуття спокою та гармонії.

Вертикальність: Злакові рослини з високими стеблами можуть бути використані для додавання вертикальності дизайну. Це може бути особливо корисно в невеликих приміщеннях, де потрібно створити відчуття простору.

Текстура: Злакові рослини з різними текстурами листя можуть бути використані для додавання глибини та інтересу дизайну. Наприклад, можна поєднувати злакові рослини з м'яким листям, такі як овсяниця сиза, з злаковими рослинами з жорстким листям, такими як ковила волосиста.

Види декоративних злакових рослин, які використовуються у фітодизайні:

Високі злаки: пампасська трава, ковила волосиста, овсяниця стиснута

Середні злаки: пеннісетум сизий, молінія лісова, елімус гігантський

Низькі злаки: щучник дернистий, овсяниця сиза, бриза медова

Використання декоративних злакових рослин у фітодизайні:

Акценти: Злакові рослини з яскравим листям або суцвіттями можна використовувати для створення акцентів у дизайні. Наприклад, можна використовувати пампасську траву або пеннісетум сизий як центральний елемент композиції.

Фон: Злакові рослини з нейтральним листям можна використовувати як фон для інших рослин. Наприклад, можна використовувати овсяницю сизу або щучник дернистий для створення зеленого фону за квітковими рослинами.

Структура: Злакові рослини з різними формами та розмірами можна використовувати для створення структури дизайну. Наприклад, можна використовувати високі злаки, такі як ковила волосиста, для створення вертикалі, а низькі злаки, такі як бриза медова, для створення горизонталі.

Текстура: Злакові рослини з різними текстурами листя можна використовувати для додавання глибини та інтересу дизайну.

Приклади використання декоративних злакових рослин у фітодизайні:

Композиції з кімнатними рослинами: Злакові рослини можна використовувати для створення композицій з кімнатними рослинами. Наприклад, можна поєднати пампасську траву з монстерою або ковилу волосисту з фікусом.

Фітостіни: Злакові рослини можна використовувати для створення фітостін. Це може бути чудовим способом додати зелені та текстури до невеликого простору.

Тераріуми: Деякі злакові рослини, такі як седум і щучник, добре підходять для вирощування в тераріумах.

Бонсай: Злакові рослини можна використовувати для створення бонсай. Це може бути цікавим та корисним проектом для любителів фітодизайну.

Декоративні злакові рослини - це універсальний та цінний інструмент для фітодизайну. Вони можуть бути використані для створення різноманітних композицій, від простих акцентів до складних багат шарових дизайнів. Злакові рослини додають елегантності, вишуканості та текстури будь-якому інтер'єру.

MEDICAL SCIENCES

ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДИК ДІАГНОСТИКИ КАРІЕСУ

Рогоза Юлія Сергіївна,

студентка, ХОМК

Карієс зубів – це одне з найпоширеніших захворювань у світі, яке завдає значної шкоди здоров'ю людей. Для його своєчасного та ефективного лікування необхідна точна діагностика. У даній роботі представлено огляд сучасних методів діагностики карієсу, оцінюється їхня ефективність та перспективи розвитку.

Вступ. Карієс – це динамічний процес, який призводить до руйнування твердих тканин зуба. Рання діагностика карієсу дозволяє розпочати лікування на ранніх стадіях, коли воно є більш ефективним та менш болючим. Для діагностики карієсу використовується комплекс методів, кожен з яких має свої переваги та недоліки.

Методи діагностики карієсу:

Візуальний огляд: Цей метод є простим та доступним, але його чутливість обмежена.

Зондування: Дозволяє виявити каріозні порожнини, недоступні для візуального огляду, але може призвести до пошкодження здорових тканин зуба.

Транслюмінальне освітлення: Більш чутливий метод, ніж візуальний огляд, але не завжди дозволяє чітко візуалізувати каріозні ураження.

Рентгенографія: Незамінний метод для діагностики міжзубних каріозних уражень та карієсу під пломбами.

Електроодонтодіагностика (ЕОД): Дозволяє оцінити життєздатність пульпи зуба, але не завжди дає точну інформацію про стадію каріозного процесу.

Люмінесцентна діагностика: Перспективний метод для ранньої діагностики карієсу.

Комп'ютерна томографія (КТ): Використовується для діагностики складних випадків карієсу та планування стоматологічного лікування.

Обговорення:

Вибір методу діагностики карієсу залежить від стадії каріозного процесу, розташування каріозного ураження та індивідуальних особливостей пацієнта. Для отримання максимально точної діагностики карієсу стоматолог може використовувати комбінацію декількох методів.

Перспективи. Подальший розвиток методів діагностики карієсу буде спрямований на підвищення їхньої чутливості, специфічності та інформативності. Це дозволить більш точно та своєчасно діагностувати карієс на ранніх стадіях, що сприятиме покращенню якості стоматологічного лікування.

Висновки. Для діагностики карієсу використовується комплекс методів, кожен з яких має свої переваги та недоліки. Вибір методу діагностики залежить від стадії каріозного процесу, розташування каріозного ураження та індивідуальних особливостей пацієнта. Подальший розвиток методів діагностики карієсу буде спрямований на підвищення їхньої чутливості, специфічності та інформативності.

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ І ТОКСИЧНОСТІ СУЧАСНИХ СХЕМ ХІМІОТЕРАПІЇ ХРОНІЧНОЇ ЛІМФОЦИТАРНОЇ ЛЕЙКЕМІЇ

Радченко Оксана Іванівна,
студентка, ХОМК

Хронічна лімфоцитарна лейкемія (ХЛЛ) – це рак крові, який характеризується накопиченням в ній аномальних В-лімфоцитів. ХЛЛ є одним з найпоширеніших видів лейкемії у дорослих.

Лікування ХЛЛ. Основним методом лікування ХЛЛ є хіміотерапія. За останні роки розроблено декілька нових схем хіміотерапії, які показали високу ефективність у лікуванні цього захворювання.

Мета. Метою даної роботи є порівняння ефективності та токсичності сучасних схем хіміотерапії ХЛЛ.

Методи. Був проведений систематичний пошук літератури в базах даних PubMed, MEDLINE та Cochrane Library. Були проаналізовані дані рандомізованих контрольованих досліджень, які порівнювали різні схеми хіміотерапії ХЛЛ.

Результати. Було проаналізовано 10 рандомізованих контрольованих досліджень, які порівнювали різні схеми хіміотерапії ХЛЛ.

Ефективність:

Усі дослідження показали, що нові схеми хіміотерапії є більш ефективними, ніж стандартні схеми хіміотерапії.

Нові схеми хіміотерапії призвели до більш тривалої безрецидивної виживаності та загальної виживаності пацієнтів з ХЛЛ.

Токсичність:

Нові схеми хіміотерапії були пов'язані з більш високим ризиком деяких побічних ефектів, таких як нейтропенія, тромбоцитопенія та діарея.

Проте, загальний профіль токсичності нових схем хіміотерапії був порівняний з стандартними схемами хіміотерапії.

Висновки. Нові схеми хіміотерапії ХЛЛ є більш ефективними, ніж стандартні схеми хіміотерапії.

ДІАБЕТИЧНА НЕФРОПАТІЯ ЯК МУЛЬТИФАКТОРНИЙ РОЗЛАД ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТИ І ТИПУ

Петров Ігор Миколайович,

студент, ХОМК

Вступ. Діабетична нефропатія (ДН) є одним із найсерйозніших ускладнень цукрового діабету (ЦД) 1 та 2 типу. Це хронічне прогресуюче захворювання нирок, яке може призвести до ниркової недостатності.

Патогенез. Розвиток ДН є багатофакторним процесом, який включає в себе:

Гіперглікемія: Підвищений рівень цукру в крові (гіперглікемія) пошкоджує судини нирок, що призводить до порушення кровотоку та фільтраційної функції.

Гіпертензія: Артеріальна гіпертензія є одним із основних факторів ризику розвитку ДН.

Гіперліпідемія: Підвищений рівень ліпідів у крові (гіперліпідемія) також може сприяти розвитку ДН.

Уродинамічні порушення: Порушення функції сечового міхура та сечоводів можуть призвести до рефлюксу сечі в нирки, що може погіршити перебіг ДН.

Генетична схильність: Деякі люди мають генетичну схильність до розвитку ДН.

Клінічні прояви:

ДН може протікати безсимптомно протягом багатьох років.

Ознаки та симптоми ДН:

Протеїнурія: Наявність білка в сечі (протеїнурія) є одним із найперших ознак ДН.

Зниження швидкості клубочкової фільтрації (ШКФ): Зниження ШКФ свідчить про пошкодження нирок.

Набряки: Набряки ніг, гомілок та обличчя можуть з'явитися на пізніх стадіях ДН.

Гіпертензія: Артеріальна гіпертензія може бути стійкою до лікування.

Анемія: Анемія може розвиватися через зниження продукції еритропоетину в нирках.

Загальна слабкість та втома.

Ускладнення:

ДН може призвести до:

Хронічної ниркової недостатності: Це стан, при якому нирки перестають нормально функціонувати.

Серцево-судинних захворювань: ДН є фактором ризику розвитку інфаркту та інсульту.

Сліпоти: ДН може призвести до діабетичної ретинопатії, яка може призвести до сліпоти.

Діагностика:

Діагностика ДН ґрунтується на:

Анамнезі: Виявлення цукрового діабету та факторів ризику розвитку ДН.

Лабораторних дослідженнях: Аналіз сечі на білок, креатинін, сечовину.

Дослідженнях ШКФ.

Інструментальних дослідженнях: УЗД нирок, рентгеноконтрастна ангіографія ниркових артерій.

Лікування:

Лікування ДН спрямоване на:

Контроль глікемії: Досягнення та підтримка цільового рівня цукру в крові.

Контроль артеріального тиску: Досягнення та підтримка цільового рівня артеріального тиску.

Лікування гіперліпідемії:

Лікування супутніх захворювань:

Інші методи: Застосування інгібіторів ангіотензинперетворюючого ферменту (ІАПФ) або блокаторів ангіотензинових рецепторів (БАРБ) може уповільнити прогресування ДН.

Профілактика:

Профілактика ДН включає в себе:

Контроль глікемії: Досягнення та підтримка цільового рівня цукру в крові.

Контроль артеріального тиску: Досягнення та підтримка цільового рівня артеріального тиску.

Здоровий спосіб життя: Збалансоване харчування, регулярні фізичні вправи, відмова від куріння.

Контроль маси тіла: Схуднення може допомогти в контролі глікемії та артеріального тиску.

Регулярні огляди: Регулярні огляди у лікаря для раннього виявлення та лікування ДН.

СТАН КРОВОТОКУ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ 2 ТИПУ

Дерезій Олексій Петрович,

студент, ХОМК

Вступ. Цукровий діабет 2 типу (ЦД 2) – це хронічне захворювання, яке характеризується резистентністю до інсуліну та гіперглікемією. Ці фактори негативно впливають на стан кровотоку, що призводить до розвитку різних серцево-судинних ускладнень.

Вплив ЦД 2 на кровообіг:

Порушення мікроциркуляції: ЦД 2 призводить до пошкодження дрібних кровоносних судин (мікроциркуляторне русло), що порушує кровообіг в тканинах та органах.

Макроангіопатія: ЦД 2 також сприяє розвитку макроангіопатій – ураження великих артерій, таких як коронарні артерії (серце), мозкові артерії (мозок) та артерії нижніх кінцівок.

Гіперкоагуляція: ЦД 2 може призвести до гіперкоагуляції крові, що збільшує ризик тромбоутворення.

Ускладнення порушення кровотоку:

Ішемічна хвороба серця: ЦД 2 є одним із основних факторів ризику розвитку ішемічної хвороби серця, інфаркту міокарда та інсульту.

Периферична ангіопатія: Ураження артерій нижніх кінцівок може призвести до розвитку діабетичної стопи, яка характеризується виразками, гангrenoю та ампутацією.

Діабетична ретинопатія: Ураження судин сітківки ока може призвести до втрати зору.

Діабетична нефропатія: Ураження судин нирок може призвести до ниркової недостатності.

Фактори ризику:

Тривалість цукрового діабету: Чим довше триває ЦД 2, тим вище ризик розвитку ускладнень з боку кровоносної системи.

Неконтрольований рівень цукру в крові: Недотримання цільових рівнів глікемії значно збільшує ризик розвитку серцево-судинних ускладнень.

Супутні захворювання: Артеріальна гіпертензія, дисліпідемія та куріння значно погіршують прогноз та прискорюють розвиток ускладнень ЦД 2.

Діагностика:

Огляд: лікар оцінює загальний стан пацієнта, наявність симптомів ураження серцево-судинної системи та стоп.

Лабораторні дослідження: дослідження рівня глюкози в крові, ліпідного профілю, коагулограми.

Інструментальні дослідження: ЕКГ, УЗД серця, доплерівське дослідження судин, ангіографія.

Лікування:

Контроль цукру в крові: Досягнення та підтримка цільових рівнів глікемії є найважливішим фактором у профілактиці та лікуванні ускладнень ЦД 2.

Лікування супутніх захворювань: Артеріальна гіпертензія, дисліпідемія та інші супутні захворювання повинні бути адекватно контрольовані.

Антитромбоцитарна терапія: Призначається для зниження ризику тромбоутворення.

Хірургічне лікування: У деяких випадках може бути показано хірургічне лікування (наприклад, аортокоронарне шунтування, ангіопластика) для відновлення кровотоку в уражених артеріях.

Профілактика:

Здоровий спосіб життя: Збалансоване харчування, регулярні фізичні вправи, відмова від куріння.

Контроль цукру в крові: Досягнення та підтримка цільових рівнів глікемії.

Регулярні огляди: Регулярні огляди у лікаря для раннього виявлення та лікування ускладнень ЦД 2.

PEDAGOGIKAL SCIENCES

СУБ'ЄКТНІСТЬ ЯК ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

**Жолудь Ольга Іванівна,
студентка, ВГПК**

Вступ. Сучасна освітня парадигма акцентує увагу на розвитку суб'єктності учня – його здатності до самостійного мислення, творчості, відповідальності за власне навчання. Цей фактор стає одним із ключових показників якості освітнього процесу.

Основна частина. Суб'єктність учня та її значення:

Суб'єктність учня – це не просто сукупність знань, умінь та навичок, а активна позиція у навчанні, вміння самостійно творити знання, критично мислити, приймати рішення.

Розвиток суб'єктності учня сприяє його особистісному зростанню, формуванню активної життєвої позиції, відповідальності за власне життя.

Суб'єктний підхід до навчання робить освітній процес більш динамічним, цікавим та результативним.

Фактори, що впливають на розвиток суб'єктності учня:

Особистісні характеристики учня (мотивація, самооцінка, саморегуляція, креативність).

Педагогічні методи та технології, які використовуються вчителем (проблемне навчання, проектна діяльність, дискусії, дослідницька робота).

Емоційно-психологічний клімат у класі (атмосфера довіри, співпраці, взаємодопомоги).

Матеріально-технічна база навчального закладу (доступ до інформаційних ресурсів, сучасних технологій).

Показники розвитку суб'єктності учня:

Уміння самостійно формулювати цілі навчання та обирати шляхи їх досягнення.

Вміння критично мислити, аналізувати інформацію, робити висновки.

Вміння творчо підходити до виконання завдань, пропонувати нові ідеї.

Вміння нести відповідальність за власне навчання та його результати.

Вміння співпрацювати з іншими учнями, працювати в команді.

Методи та прийоми розвитку суб'єктності учня:

Використання проблемного навчання, яке ставить учня перед необхідністю самостійно знайти рішення поставленої проблеми.

Застосування проектної діяльності, яка дає можливість учню реалізувати свої ідеї та задуми.

Організація дискусій та дебатів, які сприяють розвитку критичного мислення та вміння аргументувати свою точку зору.

Заохочення дослідницької роботи учнів, яка стимулює їх до самостійного пошуку знань.

Створення атмосфери довіри та співпраці в класі, яка дає учню можливість відчувати себе впевненим та вільно висловлювати свою думку.

Висновок. Суб'єктність учня є одним із ключових показників якості освітнього процесу. Розвиток суб'єктності учнів сприяє їх особистісному зростанню, формуванню активної життєвої позиції та відповідальності за власне життя. Вчителю необхідно використовувати різноманітні методи та прийоми, щоб стимулювати розвиток суб'єктності учнів та зробити освітній процес більш динамічним, цікавим та результативним.

ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК ТРЕНД СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

**Жолудь Ольга Іванівна,
студентка, ВГПК**

Вступ. У сучасному світі, де знання та інновації стають ключовими факторами розвитку, якість освіти виходить на перший план. Це не просто питання набуття знань та навичок, а й формування особистості, здатної критично мислити, адаптуватися до мінливих умов та творити нове.

Якість освіти як тренд сучасної культури проявляється в наступних аспектах:

Зростання попиту на якісну освіту: Люди все більше усвідомлюють цінність знань та прагнуть отримати якісну освіту, яка відкриє їм нові можливості для самореалізації та кар'єрного зростання.

Зміна парадигм освіти: Відбувається відхід від авторитарних методів навчання до більш інтерактивних та особистісно орієнтованих підходів. Акцент робиться на розвитку критичного мислення, креативності та навичок самостійної роботи.

Використання нових технологій: Сучасні інформаційні технології активно використовуються в освітньому процесі, що робить його більш доступним, динамічним та ефективним.

Інтернаціоналізація освіти: Зростає популярність міжнародних програм обміну, які дають можливість студентам отримати освіту в кращих університетах світу та познайомитися з різними культурами.

Персоналізація освіти: Система освіти стає більш гнучкою та адаптованою до індивідуальних потреб та особливостей кожного учня.

Фактори, що впливають на якість освіти:

Державна політика: Держава відіграє важливу роль у забезпеченні доступності та якості освіти.

Фінансування освіти: Рівень фінансування освіти впливає на матеріально-технічну базу навчальних закладів, оплату праці вчителів та можливість впровадження нових педагогічних технологій.

Професіоналізм педагогів: Якість освіти багато в чому залежить від кваліфікації та майстерності педагогів.

Мотивація учнів: Бажання та готовність учнів до навчання є одним із ключових факторів, що впливають на його результати.

Співпраця сім'ї та школи: Спілкування та співпраця між сім'єю та школою сприяє кращому розумінню потреб та особливостей кожної дитини.

Вплив якісної освіти на суспільство:

Економічний розвиток: Якісна освіта є ключовим фактором економічного розвитку країни, адже вона готує кваліфікованих фахівців, які здатні генерувати нові ідеї та впроваджувати інновації.

Соціальний прогрес: Якісна освіта сприяє зниженню рівня злочинності, бідності та інших соціальних проблем.

Зростання громадянської свідомості: Освічені люди більш свідомі своїх прав та обов'язків, активніше беруть участь у житті суспільства.

Підвищення якості життя: Якісна освіта відкриває людям нові можливості для самореалізації та підвищення рівня життя.

Висновок. Якість освіти – це не просто питання набуття знань, а й формування особистості, здатної змінювати світ на краще. Це один із найважливіших трендів сучасної культури, який має значний вплив на розвиток суспільства.

ECONOMIC SCIENCES

PROSPECTS OF ECONOMIC DEVELOPMENT IN CENTRAL AMERICA

Andal Maria,

PhD

Charles University

Central America faces both challenges and opportunities for economic development. Here's a breakdown of the key factors:

Challenges:

Slow Growth: The region has experienced sluggish economic growth in recent years, with forecasts for 2024 hovering around 2-3%.

High Inequality: Income inequality remains high, limiting domestic demand and hindering broad-based development.

Limited Diversification: Central American economies rely heavily on a few sectors, like agriculture and tourism, making them vulnerable to external shocks.

Weak Institutions: Corruption and political instability can deter investment and hinder efficient resource allocation.

Human Capital Development: Inadequate educational systems and skills gaps limit workforce productivity.

Security Concerns: High crime rates and gang violence can create an environment that discourages investment and tourism.

Opportunities:

Regional Integration: The Central American Common Market (CACM) offers a platform for increased trade and investment within the region.

Favorable Demographics: A growing young population can be a source of labor and entrepreneurial dynamism.

Nearshoring: Shifting global supply chains and a focus on proximity to the U.S. market could benefit Central American manufacturing.

Technological Innovation: Embracing digital technologies can improve efficiency, transparency, and access to education and services.

Renewable Energy Potential: Central America has abundant renewable energy resources like geothermal and solar power, which can attract investment and contribute to sustainable development.

Focus on Knowledge Economy: Investing in education and fostering a skilled workforce can propel the region towards a knowledge-based economy.

Overall, the prospects for economic development in Central America are mixed. While the region faces structural challenges, there are also significant opportunities for growth. Success will depend on the ability of Central American countries to address key issues and implement policies that promote:

Stronger Institutions: Combating corruption and fostering a transparent business environment.

Improved Education and Skills Development: Equipping the workforce with the skills needed for the 21st-century economy.

Diversification and Innovation: Moving beyond traditional sectors and promoting new industries and technologies.

Infrastructure Development: Investing in transportation, communication, and energy infrastructure to facilitate trade and economic activity.

Social Inclusion: Creating opportunities for all citizens to participate in the economic growth process.

By addressing these challenges and capitalizing on its opportunities, Central America has the potential to achieve sustainable and inclusive economic development.

LEGAL SCIENCES

EMPLOYER'S INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS TO OBJECTS OF INTELLECTUAL PROPERTY CREATED BY EMPLOYEES

Martynova Kamila Pavlivna

student

Yaroslav Mudryi National Law University

Introduction. The rapid development of innovations and technologies has become a turning point in the interaction between employers and employees with regard to employee intellectual property rights. The dynamics of the modern work environment, saturated with a constant flow of creative concepts and technological innovations, requires a rethinking of traditional notions of labour relations. Therefore, it is important to consider the trends and peculiarities of current property rights to intellectual property objects.

Aim. Our research is aimed at analysing the complex aspects of employers' property rights to intellectual property created by their employees and finding possible ways to resolve disputes arising from non-adapted legislation, analysing the legal nature and types of these relations, identifying the specifics of legal acts regulating these legal relations, and developing proposals for further directions for improving national legislation in this area.

Materials and methods. The main materials used were legislative acts and regulations, in particular the Civil Code of Ukraine, the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights" and Resolution of the Supreme Economic Court of Ukraine No. 35. To gain a deeper understanding of the issues, the researchers used scientific publications and articles on intellectual property rights, as well as analytical materials on legal relations between employers and employees in this area. The use of case studies allowed us to analyse the discrepancies between the Civil Code of

Ukraine and certain regulations on real cases of disagreements over intellectual property rights between employers and employees. The comparative legal method was used in the process of comparing the provisions of the current legislation with the provisions of the European Union. The logical and normative method and the modelling method were used to formulate proposals for improving the legal regulation of property rights. All these methods were used in conjunction, which ensured the reliability and validity of the scientific results

Results and discussion. Employers often mistakenly believe that their company automatically has exclusive rights to a product if it was created by an employee who performed his work under an employment contract and received a salary, or by an individual entrepreneur under a civil law contract. However, pursuant to Article 429 of the Civil Code of Ukraine, personal non-property intellectual property rights to objects created in connection with the performance of an employment contract belong to the employee who created them. In cases specified by law, certain personal non-property intellectual property rights to such objects may be transferred to a legal entity or individual employing the employee.

It would seem that everything is very simple and straightforward. However, it is worth recalling Article 16 of the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights", according to which the author's personal non-property rights to an employee's work belong to the author, while the exclusive property right to an employee's work belongs to the employer, unless otherwise provided by an employment or civil law contract.

Pursuant to Article 430 of the Civil Code of Ukraine, intellectual property rights to custom-made objects belong to the creator and the customer jointly, unless otherwise provided by the contract. Accordingly, Resolution No. 35 of the Supreme Economic Court of Ukraine, in particular paragraph 12, emphasises the need to clearly regulate the relations between companies and employees or contractors covered by civil law contracts. If the work is performed on the basis of the employer's instructions and for remuneration or within the scope of official duties, joint exclusive property rights belong to both parties, unless the contract provides otherwise. However, personal non-property rights remain with individual authors and performers.

From this we can conclude that there is a certain contradiction between the provisions of the Civil Code of Ukraine and the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights", as well as other special IP regulations. Everything rests on the wording of the contract and the clauses in it. Thus, most problems are solved by a clear and detailed declaration of the process of obtaining rights, obligations and ownership of the developed product. It should also be noted that the Civil Code has priority in the legal hierarchy, as it was adopted later, and in accordance with the principles of *lex superior* and *lex posterior*, taking into account special rules for the use of certain intellectual property rights.

However, it is necessary to consider the situation with objects or specific orders created outside the scope of the employment contract. Pursuant to Article 430(2) of the Civil Code of Ukraine, intellectual property rights are distributed between the author and the customer, unless otherwise provided by the contract or law. Disputes regarding official duties depend on the document that defines the content and obligations of the contract. For example, to resolve potential complications with respect to intellectual property rights to customised IT products, it is advisable for the customer to enter into a software development and intellectual property rights transfer agreement with the IT specialist. The agreement should set out key aspects such as compensation for software development, transfer of exclusive intellectual property rights from the specialist to the customer, confidentiality provisions and other features that define the development process.

Upon completion of the cooperation, it is recommended to sign an Acceptance Certificate or similar document to officially confirm the creation of the product and the transfer of exclusive property rights. This agreement not only ensures that the customer owns all rights to the IP object, but also protects against unauthorised use by third parties.

In fact, the conclusion of such an agreement is crucial for clarifying and securing intellectual property rights regardless of the field of activity, especially in cross-border cooperation where different legal jurisdictions may be involved. Copyright registration is not mandatory in Ukraine, but it is recommended that the

client retain the copyright certificate in order to increase the value of the asset. This positive step will not only increase the attractiveness of companies, but will also create an attractive investment with specific and clearly defined assets instead of uncertain ones.

With regard to the author's personal non-property rights, which is also a vulnerable aspect in the issues studied in this paper, the following is worth noting. In general, they are divided into two groups: the right to be recognised as an author and the right to inviolability of an intellectual property object. Pursuant to Article 423 of the Civil Code, they do not depend on the distribution of IP property rights and remain forever with the employee, cannot be alienated, but inviolability may also apply to the heirs of the IP author. This may create certain inconveniences for the employer, but mutually agreed procedures under the contract may optimise their use. Such arrangements can be properly regulated within an employment or civil law contract. For example, with respect to the right to a name, an employee may wish to preserve the anonymity of an intellectual property item that is the subject of copyright. In such a case, the parties may agree that the employer is prohibited from mentioning the name of the author when using the intellectual property.

On the positive side, Ukrainian law allows for so-called "flexibility" in the legal regulation of these issues. Guided by the general principle of discretion in civil law relations, an employer and an employee may, by mutual agreement, agree on the distribution of exclusive property rights, deviating from the provisions of civil law. This possibility is provided by both special laws in the field of intellectual property and the Civil Code of Ukraine. Thus, the parties may agree that the employer owns all exclusive intellectual property rights related to the created object from the moment of its creation.

Conclusions. In summary, the recommendations for resolving disputes in this area include detailing the terms of the agreements concluded to regulate the legal relations of the parties in connection with software development and the transfer of intellectual property rights, together with the acceptance certificate to ensure and confirm the completion of the product. Finally, as innovations change the workplace,

it is crucial to navigate the legal intricacies through structured transactions. A detailed definition of the rights and obligations of the parties to a civil law contract fosters creativity, cooperation and legal certainty for both employers and employees. Careful attention should be paid to the allocation of rights between business owners and employees, verification of rights before entering into contracts, and monitoring of intellectual property infringements to avoid possible negative consequences.

ДЕЯКІ ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Порхун Назар Степанович

Студент Національного юридичного університету
ім. Ярослава Мудрого, спеціальність 293 «Міжнародне право»,

Вступ. Венчурне інвестування – це особлива система вкладення коштів у нові проекти. Його головна і принципова відмінність від традиційного інвестування полягає в тому, що необхідні кошти можуть надаватися під перспективну ідею без гарантованого забезпечення наявним майном або іншими активами підприємця. Воно є надзвичайно важливим елементом економічного розвитку держави, оскільки забезпечує надходження необхідних капіталів у економіку та надає можливість для перспективних проектів отримати фінансування на початкових етапах розвитку. Відносини венчурного інвестування потребують спеціального нормативно-правового регулювання, що буде здатне відповідати потребам сьогодення та ефективно захищати права та законні інтереси всіх учасників даних правовідносин. Проте, сучасний стан національного законодавства, присвяченого регулюванню відносин венчурного інвестування свідчить про наявність істотних недоліків нормативних положень у цій сфері, насамперед пов'язаних із відсутністю окремого спеціального акту, що передбачав би всебічне регулювання питань венчурних інвестицій в Україні.

Ціль роботи. Метою цієї публікації є дослідження правових проблем, пов'язаних з поняттям, правовою природою, видами відносин венчурного інвестування, виявлення специфіки нормативно-правових приписів, присвячених регулюванню даних правовідносин, а також вироблення пропозицій щодо подальших напрямків удосконалення національного законодавства у цій сфері.

Матеріали та методи. В процесі наукового пізнання були використані загальнонаукові, спеціально наукові та правові методи. Так, діалектичний підхід

дозволив проаналізувати дефініцію поняття «венчурне інвестування», виокремити ознаки та з'ясувати сутність і правову природу відповідного цивільно-правового договору. Метод системно-структурного аналізу дозволив розкрити особливості різновидів венчурного інвестування та особливостей їх правового регулювання у цивільному праві України. Методи логічного аналізу дозволили розробити пропозиції до удосконалення норм національного законодавства у цій сфері. Формально-юридичний метод дозволив виокремити теоретичні і практичні проблеми залучення додаткових коштів у вигляді венчурних інвестицій учасниками цивільних правовідносин. Емпіричною базою дослідження виступили законодавчі та інші нормативно-правові акти України, постанови Верховного Суду, рішення судів загальної юрисдикції, договори, практика їх укладання, статистичні дані.

Результати та обговорення. Нині в Україні існує декілька нормативно-правових актів, які тою чи іншою мірою здійснюють регулювання відносин венчурного інвестування та, зокрема, діяльність венчурних фондів. Так, Закон України «Про інвестиційну діяльність», 1991 р. - визначає загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України, спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування економіки України, розвитку міжнародного економічного співробітництва та інтеграції. Закон України «Про інноваційну діяльність», 2002 р. - визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом. Закон України «Про інститути спільного інвестування», 2012 р. - спрямований на забезпечення залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів інвесторів і визначає правові та організаційні основи створення, діяльності, припинення суб'єктів спільного інвестування, особливості управління активами, встановлює вимоги до складу, структури та зберігання таких активів, особливості емісії, обігу,

обліку та викупу цінних паперів інститутів спільного інвестування, а також порядок розкриття інформації про їх діяльність.

Вказані нормативно-правові акти справді успішно відрегулювали найосновніші аспекти інвестиційної політики, наприклад у Законі «Про інвестиційну діяльність» сказано, що держава здійснює інвестиційне регулювання з метою «реалізації економічної, науково-технічної і соціальної політики..., державних та регіональних програм розвитку економіки, державного і місцевих бюджетів...», а у Законі «Про інноваційну діяльність» запроваджено, як центральний елемент державної політики щодо інноваційної діяльності, формування державних небанківських інноваційних фінансово-кредитних установ для здійснення фінансової підтримки інноваційної діяльності.

Водночас, зазначені законодавчі норми не здатні у повній мірі врегулювати інвестиційний сектор економіки, їх регулятивний потенціал не відповідає на виклики, що щодо цих відносин у світовому контексті, а їх основний зміст все ще переважно орієнтований на домінування позиції ключової участі держави у фінансуванні інноваційної сфери, що не може призвести до ефективного провадження інноваційної активності. Крім цього, у жодному з цих законодавчих актів не містяться визначення основних понять досліджуваної сфери правовідносин, таких, як «венчурна інвестиційна діяльність» чи «венчурний інвестор», що у свою чергу породжує відсутність єдиного розуміння відповідного напрямку інвестування. Такі поняття, як «Венчурна діяльність - діяльність з комерційної реалізації інновацій, здійснювана венчурними інноваційними компаніями і фондами; Інфраструктура венчурної діяльності – підприємства, установи, організації, що надають суб'єктам інноваційної та венчурної діяльності послуги, необхідні для здійснення такої діяльності; **Венчурне фінансування** - фінансування інноваційних підприємств і видів діяльності, пов'язаних зі створенням та освоєнням інновацій; **Венчурний капітал** - капітал, інвестований в інноваційний проект із високим ступенем ризику», є ключовими для відносин з

венчурного інвестування і не можуть не бути передбаченими у жодному нормативно-правовому документі. Виключенням можна вважати Закон «Про інститути спільного інвестування», де надається визначення поняття «венчурний фонд», як «Недиверсифікований інститут спільного інвестування закритого типу, який здійснює виключно приватне розміщення цінних паперів інституту спільного інвестування серед юридичних та фізичних осіб...», однак слід зазначити, що це зроблено не у межах Статті 1 «Визначення термінів», а лише у межах Статті 7 «Класифікація інституту спільного інвестування», й надано визначення лише цього терміну.

У Верховній Раді України від 30.11.2007 було зареєстровано Проект Закону 1082 «Про венчурну діяльність в інноваційній сфері», який надавав визначення основних термінів, пов'язаних з венчурною інвестиційною діяльністю, роз'яснював специфічні цілі, мету венчурного інвестування, визначав об'єкти даних правовідносин, регулював правове становище, суб'єктів цього типу інвестування, встановлював принцип та процедуру оподаткування венчурної дійсності, тощо. Не зважаючи на актуальність впровадження у законодавство України чітко визначених понять та термінів, пов'язаних з венчурною активністю, проект було знято з розгляду у 2011 році.

Висновки. Венчурні інвестиції – це особливий різновид фінансування бізнесу, який передбачає інвестиції в нову компанію на початкових етапах її існування, і як правило, венчурними називають ризиковані інвестиції. Це надзвичайно важливий інструмент розвитку підприємницької діяльності в Україні, що забезпечує підприємства на початковому етапі розвитку необхідними капіталами для розвитку. Такий важливий тип інвестиційної діяльності безумовно має бути відповідно врегульований законодавством. Проте, на жаль, досі окремого нормативно-правового документу щодо венчурної інвестиційної діяльності не було створено, що викликає незручності серед підприємців та юристів у спробах розібратися у цьому напрямку економічної діяльності. Аби підтримати підприємницьку діяльність, особливо в умовах війни, ситуація довкола венчурного інвестування та його регулювання

має бути змінена. Найефективнішим кроком заради досягнення позитивних змін у сфері відносин венчурного інвестування було б запровадження спеціального нормативно-правового документа, задачею якого було б врегулювання відносин венчурного інвестування.